

Til: Nærings- og fiskeridepartementet

V/ Fuglestvedt og Lier

Fra: Norsk Bergindustri

Innspill til ny finansieringsordning for grønn industri

Det vises til invitasjon fra Nærings- og fiskeridepartementet til å komme med innspill til ny finansieringsordning for grønn industri.

Norsk Bergindustri er bransjeforening for den norske mineralnæringen. Vi representerer om lag 175 medlemmer, hovedsakelig innenfor mineralutvinning, pukk og grus, og naturstein.

Norske berg og fjell inneholder store mengder verdifulle og viktige mineraler som den globale industrien er avhengig av på vei mot lavutslippssamfunnet. Mineraler som finnes på fastlands-Norge brukes til en rekke produkter og produksjoner som bidrar til å redusere klimautslipp eller øker levetiden på produkter.

For å nå de internasjonale klimamålene, og for å sikre en fortsatt velferdsutvikling i verden, har etterspørselen etter mineraler økt kraftig de siste årene. Etterspørselen vil fortsette å øke i årene fremover.

Europa har over mange år forsømt sitt arbeid med å utvinne viktige mineraler. I dag er man helt avhengig av å import av mineraler fra noen få enkeltland. Mange av disse landene stiller ikke de samme kravene til HMS og bærekraft, som vi tar forgitt i vår del av verden.

Det er etablert en rekke finansieringsordninger som skal legge til rette for at bedrifter investerer i teknologi som bidrar til å redusere klimautslipp. Gruvenæringen som utvinner råvarene som brukes til å produsere klimavennlige produkter eller klimavennlig teknologi, er ekskludert fra denne type ordninger. Det finnes ingen ordninger som vår næring faller inn under, til tross for at andre er avhengig av råvarene fra mineralnæringen.

Mineralnæringen er nøkkelen i Veikart 2.0 Grønn Industri; skal man lykkes med omstillingen til nullutslippssamfunnet er man avhengig av økt utvinning av mineraler.

Mineralprosjekter er tidskrevende prosjekter. Det tar mange år fra man starter å lete etter mineraler, til kommersiell utvinning kan finne sted. Dette skyldes blant annet at flere forvaltningsnivåer skal involveres, og i tillegg er det behov for en rekke offentlige godkjenninger og tillatelser. Ofte snakker vi om en tidslinje på 15-20 år.

Derfor er det bra at regjeringen nå jobber med et hurtigspor for mineralnæringen, som gjør at prosjekter kan realiseres raskere. Det er viktig at dette kommer raskt på plass.

Oppstarts- og utviklingsfasen er svært kostnadskrevende. En ferdigstudie, som legger grunnlaget for en investering- og finansieringsbeslutning vil fort koste 300-600 millioner kroner, hvor prøveboring og

myndighetspålagte krav er blant de store kostnadene. Utover dette er det store kostnader knyttet til boring etter forekomstene.

Det sier seg selv at det er stor risiko for private aktører å investere i så langsiktige og kostbare prosjekter. Bankgarantier fanges heller ikke opp av så langsiktige prosjekter.

EU har på rekordkort tid vedtatt Critical Raw Materials Act, der målet er å legge til rette for økt utvinning og prosessering av mineraler i Europa. Mineral fra Norge kan bli en viktig og strategisk eksportvare til europeisk industri.

Vi mener det må på plass en egen finansieringsordning som stimulerer til økte private investeringer i norsk bærekraftig mineralnæring. Flere land har i dag langt bedre rammevilkår for mineralnæringen enn Norge. Australia, Finland, Tyskland og Frankrike har alle ulike ordninger som stimulerer til privat kapital.

For å legge til rette for utvikling av prosjekter som kan møte den økende etterspørselen etter viktige mineraler, bør det settes av 3-5 milliarder kroner til en finansieringsordning for mineralutvinning. En finansieringsordning for mineralindustrien må også innrettes slik at den kan støtte opp om prosjekter som bidrar til økt sirkulærøkonomi, samt prosjekter som skal bidra til å redusere deponimengde fra gruveindustrien.

Målgruppen bør være bedrifter og industrielle prosjekter som utvinner eller planlegger å utvinne mineraler som skal bidra til norsk verdiskaping, eksport og direkte eller indirekte klimagassreduksjoner, samt økt sirkulærøkonomi.

Prosjekter der Norge har komparative fortrinn, og prosjekter som kan bidra med konkrete resultat iht. internasjonale grønne partnerskap den norske regjering har inngått, bør prioriteres.

For å tilrettelegge for mineralprosjekter i Eksfin, mener vi at NFD bør ta følgende punkter i den nye ordningen for prosjekter:

- Viktige mineraler, som er en forutsetning for de grønne verdikjedene, blir prioritert som eget satsingsområde i Grønt Industrieløft. Slike prosjekt må få tilgang til samme type virkemidler som de ni bransjene som i dag er prioritert i regjeringens satsing.
- Virkemiddelapparatet tilpasses slik at det kan gis støtte og risikoavlastning til mineralprosjekt med normal tidshorisont (dvs. > 10 år). Dette er spesielt viktig pga. den betydelige økonomiske og tidsmessige risikoen slike prosjekt innebærer. Tidshorisonten før kommersialisering må økes fra 3-5 år til minimum 10 år for slike prosjekt.
- Risikolån må kunne gis uten medfinansiering fra andre banker.
- Det etableres risikolån for tidligfase med lengre avdragsfrihet.
- Ordningen organiseres som et fond øremerket risikoavlastende tiltak for mineralnæringen
- Vurdere innføringen av en leterefusjonsordning for mineralprosjekter.

Med vennlig hilsen

Norsk Bergindustri

Lars Joakim Hanssen

Fagsjef politikk og samfunn